

PRIRUČNIK ZA UČENIKE U PROJEKTU „AKCIJA ZA 5!“

Izdanje 2015.

Na priručniku radili:

Aleksandra Vinkerlić

Suzana Jašić

Sandra Pernar

Igor Bajok

Vana Gović

Izdanje 2015 uredile:

Maja Uršić Staraj

Mirela Pašić

U Rijeci, studeni 2015.

Dragi učenici i učenice

11. studenog 2015.g. ćete sudjelovati u projektu „Akcija za 5!“. Time ćete imati rijetku priliku da kao učenici sami osmislite projekt za svoj grad i realizirate ga novcem iz gradskog proračuna.

Očekuje vas uzbudljiv i zanimljiv dan, prepun kontakata s različitim osobama, tijekom kojeg ćete puno naučiti o funkcioniranju lokalne vlasti, ali i o mnogim drugim pitanjima.

Nadamo se da će vaše današnje sudjelovanje u „Akciji za 5!“ označiti i početak općenito aktivnijeg angažmana svih nas u našoj zajednici (bila ona mjesna, gradska, općinska, županijska ili čak državna).

Biti aktivan građanin nije jednostavno i da biste bili aktivni morate znati što želite i znati kako to ostvariti, odnosno morate znati kako utjecati na donositelje odluka. Za početak, danas ćete naučiti tko su donositelji odluka u vašem gradu i na koji način se odluke donose.

Preciznije, danas ćete vi igrati ulogu donositelja odluka i velikim dijelom pridonijeti odabiru projekta koji će u bliskoj budućnosti biti realiziran u vašem gradu!

Tijekom „Akcije za 5!“ radit ćete u grupama. Svaka grupa osmislit će po jedan projekt kojeg će predložiti Gradu za financiranje. Samo jedan projekt (za kojeg vi glasovanjem odlučite da je najbolji) bit će uistinu i realiziran.

Ovaj vodič kroz „Akciju za 5!“ će vam služiti kao radni materijal u koji ćete upisivati sve što ćete tijekom dana u grupi dogovoriti. U njemu ćete naći sve potrebne informacije o tome što u kojem trenutku trebate raditi, a ukoliko budete imali nekih nedoumica ili pitanja, odnosno zatrebate li pomoć, ne zaboravite da su tu i vaši koordinatori grupa.

Želimo vam uspješan rad!

„AKCIJA ZA 5!“

„Akcija za 5!“ pruža vam mogućnost da razvijete nova znanja i vještine potrebne za aktivno sudjelovanje u procesima donošenja odluka na lokalnoj razini.

U skladu s temom „Razvoj vještina mladih“ osmislit ćete i napisati projektne prijedloge.

Ono o čemu treba voditi računa je da projektni prijedlozi zadovoljavaju sljedeće:

- ✚ da su provedivi na lokalnoj razini,
- ✚ da su kreativni,
- ✚ da služe javnom interesu,
- ✚ te da su ostvarivi u kratkome roku.

Koordinator vaše grupe cijelo će vam vrijeme biti na raspolaganju i pomoći će vam kako god može. No, imajte na umu da ste ipak vi ti koji moraju napraviti sav posao!

1. SASTANAK RADNE GRUPE

Tijekom ovog prvog grupnog zasjedanja proći ćete kroz sljedeće:

- ✚ međusobno upoznavanje svih članova grupe te upoznavanje s koordinatorom grupe
- ✚ raspravu na temu „Razvoj vještina mladih“
- ✚ brainstorming (oluja ideja)
- ✚ odabir A i B ideje
- ✚ formuliranje pitanja za stručnjake s kojima ćete imati priliku telefonski razgovarati.

Ovaj prvi sastanak zapravo je priprema za vaš rad u radnim grupama. Molimo vas da zajednički prođete kroz današnji program rada. Primijetit ćete kako je jutro predviđeno za razmišljanje o idejama za projektni prijedlog. Tijekom prijepodneva i dijela poslijepodneva bit ćete zaposleni istraživanjem radi izrade detaljnog prijedloga projekta.

Rasprava na temu „Razvoj vještina mladih“

Kompetencije podrazumijevaju dinamičku kombinaciju znanja, sposobnosti, vještina i vrijednosti koje stječemo i razvijamo kroz život.

Vještina označava naučen ili stečen dio ponašanja neke osobe. Vještina se razlikuje od sposobnosti, koja se smatra preduvjetom za ostvarivanje vještina.

Stjecanje vještina ne ovisi isključivo o darovitosti već o:

- ↓ vježbi
- ↓ već ranije naučenim vještinama
- ↓ drugim unutarnjim preduvjetima poput motivacije i volje

Korištenje vještina ima važnu ulogu u socijalizaciji pojedinca. Vještine nam pomažu u pronalaženju i izgradnji mjesta u društvu.

Razlikujemo osnovne i životne vještine.

Prema Europskom okviru postoji 8 ključnih kompetencija u kojima su sadržane i ključne vještine, a one su sljedeće:

- 1) Komuniciranje na materinjem jeziku
- 2) Komuniciranje na stranom jeziku
- 3) Matematička pismenost i osnovna znanja iz znanosti i tehnologije
- 4) Digitalna kompetencija
- 5) Učiti kako se uči
- 6) Međuljudska i građanska kompetencija
- 7) Poduzetništvo
- 8) Kulturno izražavanje

Životne vještine podrazumijevaju „meke“ vještine i vještine osobnog i profesionalnog razvoja. Životne vještine nisu mjerljive, a predstavljaju naše osobne vještine, netehničke naravi, koje u mnogočemu određuju našu osobnost i sposobnost snalaženja u različitim situacijama.

„meke“ vještine

Rješavanje problema
Kreativnost
Timski rad
Upravljanje promjenama i stresom
Komunikacija
Postavljanje ciljeva
(...)

Osobni i profesionalni razvoj

Komunikacijske i prezentacijske vještine
Vještine samopoštovanja i zauzimanja za sebe
Socijalne vještine
Vještine donošenja odluka i odlučivanje
Vještine asertivnog ponašanja
(...)

Raspravite u grupi sljedeća pitanja:

- ↓ *Koje vještine vi posjedujete? Jesu li neke od njih životne vještine?*
- ↓ *Da li biste voljeli steći neke dodatne vještine? Koje?*
- ↓ *Kako vještine pomažu mladima u njihovom razvoju, pri traženju posla, pri obavljanju nekih aktivnosti?*
- ↓ *Što potiče mlade da razvijaju i stječu vještine?*
- ↓ *Na koji je način moguće dodatno potaknuti mlade na stjecanje vještina potrebnih za njihov razvoj?*
- ↓ *Kako biste vi mogli pridonijeti razvoju vještina kod mladih?*

Brainstorming (oluja ideja) i odabir ideja

Smisao prethodne rasprave je da unutar grupe osmislite što je više moguće zanimljivih prijedloga vezanih uz razvoj vještina mladih odnosno provedbu:

1. neke akcije/projekta u kojoj vi možete razvijati vještine kod mladih, ili
2. neke akcije/projekta kojom vi informirate i potičete druge mlade na razvijanje ključnih vještina, ili
3. neku akciju/projekt koji objedinjuje prethodne dvije akcije odnosno ideje.

Jedan od mogućih načina kako da to učinite je sljedeći:

- svaki član grupe dobije 3 lista papira i
- na svaki list napišete ideju/prijedlog koji se tiče teme.

Nakon što se napisali ideje na papir:

- stavite sve ideje na sredinu stola
- posložite i grupirajte ideje (ako je moguće)
- izaberite dvije najbolje ideje i zapišite ih.

Najbolje ideje u našoj grupi su:

1. _____
2. _____

Svi su prijedlozi dobrodošli i nemojte previše u ovome trenutku razmišljati o tome koliko su realno izvedivi s tim da ipak imajte na umu da se ideje tiču vašeg grada i mladih ljudi koji tamo žive.

Priprema za telefonski kontakt sa stručnjacima - službenici gradske vlasti

Uskoro ćete imati priliku ostvariti telefonski kontakt sa službenicima gradske vlasti i ostalim stručnjacima. Dobro bi bilo da prije poziva stavite na papir pitanja koja biste im htjeli postaviti, a dobiveni odgovori pomoći će vam u odabiru jedne ideje i njezinoj razradi u projektni prijedlog.

Prođite kroz ideje koje ste osmislili tijekom rada u grupi.

Pitanja za stručnjake:

- 1.....
.....
- 2.....
.....
- 3.....
.....
- 4.....
.....

2. SASTANAK RADNE GRUPE

Na drugom grupnom sastanku očekuje vas sljedeće:

- ✚ **Rasprava o upravo ostvarenim telefonskim pozivima sa stručnjacima**
Koliko su njihovi odgovori utjecali na vašu ideju? Jeste li dobili odgovore koji su vam bili potrebni? Jesu li stručnjaci pomogli vašoj grupi? Imate li sada neke nove ideje? Ili ste dobili informacije kako poboljšati ideje koje ste već imali? Preispitajte ideju.
- ✚ **Odabir ideje koju ćete razraditi projektu**
Morate izabrati favorita među idejama vaše grupe. Razmišljajte o tome koliko je realno moguće da se prijedlog stvarno provede u djelo.
- ✚ **Odabir predstavnika grupe**
Predstavnik grupe mora biti dobro informiran/a o tome što se događa u grupi i mora se pobrinuti da se u grupi donose odluke o različitim pitanjima. Ta je osoba zadužena i za odnose s javnošću odnosno za komunikaciju s medijima i drugim osobama koje će vas posjetiti tijekom vašeg rada i ona mora imati jasnu sliku o grupnim aktivnostima i napretku u razvijanju plana. Predsjedavajući/a mora posebno voditi računa o tome da u radu grupe sudjeluju svi učenici i da pomaže u raspodjeli zadataka unutar grupe.
- ✚ **Razrada projektne ideje u projektni prijedlog**
Definirajte okvirni sadržaj prijedloga (odgovarate na pitanja što, zašto, kako i kad želimo napraviti) i okvirni proračun (s kojim sredstvima). Konzultirajte se sa stručnjacima ako je potrebno (telefoni) i podijelite zadatke u grupi ukoliko smatrate da ćete biti brži i efikasniji. Možete kontaktirati i druge gradske institucije, udruge, poduzeća, odnosno bilo koga za koga smatrate da vam može dati korisnu informaciju, savjet ili pomoć.
- ✚ **Kontaktiranje osoba koje bi vam mogle pomoći tijekom razrade projektnog prijedloga**

Jutros ste kontaktirali sa službenicima iz gradske vlasti. Tijekom dana kontaktirali ste i kontaktirat ćete i s drugim osobama, a možda ćete susresti i gradske vijećnike te ćete možda s njima željeti prodiskutirati o određenim pitanjima koja su vam važna pri izradi vašeg projekta ili općenito. Inače, vi kao građani sve te ljude uvijek možete kontaktirati telefonom. Također, za izvođenje nekih od ideja, možda ćete trebati kontaktirati određena poduzeća ili institucije kako biste saznali jesu li one izvedive ili ne i možete li računati na njihovu pomoć i podršku pri izvedbi.

Prilikom razgovora trebate se naravno predstaviti, a određene stvari morate zapisati: ime osobe koja je zvala/razgovarala, ime poduzeća ili institucije, ime i funkciju osobe s kojom ste kontaktirali te što ste dogovorili. Prilikom spomenutih razgovora vodite računa o tome da je još dug put do izbora najboljeg projektnog prijedloga jedne grupe i da ne možete biti sigurni da će „pobijediti“ upravo vaša grupa. Stoga ako tražite neku uslugu, donaciju ili ponudu ne zaboravite spomenuti osobi s kojom razgovarate da ćete naknadno potvrditi nabavu ili korištenje iste.

Da bi vaš projektni prijedlog bio uzet u obzir, njegova izvedba ne smije zahtijevati više financijskih sredstava od onih koja su vam odobrena proračunom (5.000,00 kn). Prije no što krenete dalje dobro je provjeriti i uključuje li vaš plan nešto za što vam je potrebna neka posebna dozvola.

↓ Nacrt projektnog prijedloga

Prije no što krenete u izradu konačnog prijedloga projekta promislite malo o njegovim sastavnim dijelovima. Za to služi nacrt prijedloga projekta u kojem možete u grubim crtama skicirati svoj plan te stoga:

- Razmislite i odlučite o nazivu vaše grupe i nazivu vašeg projekta.
- Pokušajte u nekoliko rečenica opisati vaš plan odnosno ono što želite učiniti sredstvima osiguranim u proračunu.
- Ukratko objasnite zašto baš to želite učiniti. Zašto mislite da je to potrebno ili dobro.
- Popišite ključne korake ili aktivnosti koje namjeravate provesti.
- Popišite ključne troškove koje ćete imati u provedbi vašeg projekta.

Sve ovo pomoći će vam u izradi konačnog prijedloga projekta i detaljnog proračuna. Nemojte zaboraviti da ćete na kraju ovog sastanka, a prije no što bude održana sjednica „Vijeća mladih“, morati predati svoj projektni prijedlog i proračun uz njega. Kopiju vašeg projektnog prijedloga dobite će sve ostale grupe, kao i predsjedavajući na sjednici Vijeća.

Promislite još jednom o svim informacijama koje ste saznali i prikupili tijekom dana, „prođite“ još jednom kroz nacrt prijedloga projekta i ako ste definirali sve potrebno za razradu svoje ideje, ispunite sada obrazac projektnog prijedloga i proračuna i nakon toga ih predajte svom koordinatorskom grupi koji će ih proslijediti koordinatorskoj grupi „Akcije za 5!“.

***Projektni prijedlog i detaljan proračun moraju biti gotovi u 14:15!!!

PROJEKTNI PRIJEDLOG 1/3

Broj grupe: _____

Naziv grupe: _____

Naziv projekta: _____

Kratak opis projekta (sažetak kojim ćete zainteresirati osobu da u cijelosti pročita prijedlog projekta. Piše se nakon što su napisani svi ostali dijelovi projektnog prijedloga i sadrži najvažnije dijelove istog):

Opis problema/potrebe (ukratko objasniti zašto je dobro odnosno potrebno provesti vaš projekt):

Cilj projekta (što želite postići vašim projektom?):

PROJEKTNI PRIJEDLOG 2/3

Ciljana skupina/korisnici (kome je namijenjen vaš projekt?):

Mjesto/a provedbe projekta (1 ili više lokacija na kojoj/ima će se provoditi aktivnosti):

Vrijeme provedbe projekta (vremenski period ili točan datum):

Opis aktivnosti (kako će projekt biti proveden?):

Tko će sve provoditi projekt i/ili sudjelovati u aktivnostima (imena osoba i/ili nazivi organizacija/tijela)?

PROJEKTNI PRIJEDLOG 3/3

PLAN AKTIVNOSTI

AKTIVNOSTI I ZADACI (Što?)	VRIJEME (Kada?)	ODGOVORAN/NI (Tko?)

PRORAČUN

OPIS TROŠKA	IZNOS	DOPRINOS ZAJEDNICE
		**
UKUPNO:	*	

Važne napomene:

* „Ukupan iznos“ može biti manji ali ne smije biti veći od 5.000,00 kuna!

** „Doprinos zajednice“ se odnosi na popuste i donacije u robi i uslugama! Nije dozvoljeno tražiti donacije u novcu!

3. SASTANAK RADNE GRUPE

Današnji treći, ujedno je i vaš posljednji sastanak u grupi.

Vrijeme je da se pripremite za sjednicu „Vijeća mladih“, pa je potrebno da pročete kroz sljedeće:

✦ Vježbanje prezentacije vlastitog prijedloga projekta

Kako održati sastanak i tehnike vođenja diskusije

Kad se određen broj ljudi okupi u dogovoreno vrijeme i na dogovorenom mjestu kako bi o nečemu diskutirali, riječ je o sastanku. Kroz raspravu, sudionici nastoje ostvariti određeni cilj. Cilj koji vi morate pokušati danas ostvariti je da jedan, po mogućnosti vaš, projektni prijedlog bude u konačnosti realiziran.

Argumentiranje

Argumentirati znači braniti svoju poziciju ili stav te uvjeriti druge u njegovu ispravnost. Dakle, poanta je u tome da „nagovorite“ ili uvjerite druge da se slože s vama. Ukoliko objasnite svoje gledište, odnosno koristite argumente u korist svog mišljenja, drugi će bolje razumjeti kako ste do njega došli te ga tako lakše mogu i prihvatiti. Naravno, zbog toga im vaši argumenti moraju biti uvjerljivi i privlačni.

Odlučivanje

Kada trebate donijeti odluku, korisno je pobrojati argumente drugih grupa. Također, pokušajte odrediti koji argumenti drugih su vam važni, a koji nisu. Kada ćete odlučivati o projektnim prijedlozima drugih grupa, bilo bi dobro da imate na umu sljedeća pitanja:

- Jesu li njihove tvrdnje točne?
- Jesu li informacije koje su izrekli točne?
- Slažete li se s njihovim principima?
- Što je ostalo nepoznato?
- Postoje li neki prikriveni interesi?

Spomenite nekoliko argumenata koje možete iskoristiti kako biste dokazali da je vaš plan najbolji:

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....

Koje protu-argumente bi druge grupe mogle smisliti?

1. ....
2. ....

- ✦ Proučavanje prijedloga drugih grupa i popisivanje protuargumenata u vezi drugih projektnih prijedloga

Ispisivanje protu-argumenata

Pogledajte projektne prijedloge drugih grupa. Da biste bili dobro pripremljeni za sjednicu, jako je korisno da unaprijed razmislite o protu-argumentima u vezi svih drugih projektnih prijedloga.

* U vezi projektnog prijedloga grupe 1, imamo sljedeće protu-argumente:

1. ....
2. ....

* U vezi projektnog prijedloga grupe 2, imamo sljedeće protu-argumente:

1. ....
2. ....

* U vezi projektnog prijedloga grupe 3, imamo sljedeće protu-argumente:

1. ....
2. ....

✦ Vježbanje debate

Očekuje vas vježba „igranja uloga“. Okupite se oko stola i zauzmite mjesta naokolo kao da se nalazite na sjednici u Gradskoj vijećnici. Odigrajte sljedeću igru:

Osoba koju ste odredili da vas predstavlja, predstavlja vaš plan i proračun u trajanju od najviše 3 minute. Nastojte da to bude izvedeno na originalan način. Na kraju prezentacije dajte kratak sažetak cijelog projekta, odnosno izrecite glavnu poantu vašeg prijedloga. Nakon prezentacije, drugi članovi grupe mogu postavljati pitanja i davati sugestije u vezi prezentacije.

✦ Izbor predstavnika grupe u „Vijeću mladih“

Svaka grupa mora „delegirati“ članove koji će ju predstavljati na sjednici. Izaberite 1 svog predstavnika.

✦ **Priprema za sjednicu „Vijeća mladih“ i dnevni red sjednice „Vijeća mladih“ (objašnjenje dnevnog reda)**

Da biste bili sigurni da je vaša grupa dobro pripremljena za večerašnju sjednicu, prođite zajedno kroz sljedeće savjete:

- Svaka grupa mora imati 1 predstavnika koji će, s ostalim predstavnicima, činiti Vijeće učenika
- Svaki učenik/predstavnik u Vijeću dobiva obrazac koji sadrži 4 kriterija i za svaki kriterij predstavnici u Vijeću učenika daju ocjenu od 1 do 5 (za svaki projekt osim za projekt svoje grupe). Svi vijećnici moraju glasati prema unaprijed određenim kriterijima.
- Četiri kriterija su:
  - **Korisnost za zajednicu** – na koji način doprinosi razvoju lokalne zajednice
  - **Prezentacija** – jesu li jasno predstavljeni ključni elementi projekta
  - **Proračun** – je li realan i u skladu s predloženim aktivnostima
  - **Realna mogućnost za provedbu svih aktivnosti** – usklađenost predloženih aktivnosti s ciljanom skupinom, načinima provedbe i vremenski tijek
- Nakon prezentiranja svih projekata i glasovanja, komisija će zbrojiti dane ocjene te izračunati aritmetičku sredinu.
- Za najinovativniji projekt mogu glasovati svi prisutni u gradskoj vijećnici (svi učenici koji su sudjelovali u izradi projekata, nastavnici, volonteri, službenici grada). Svaka osoba će dobiti listić na kojem će odabrati projekt za koji smatra da je najinovativniji. Nakon prebrojenih glasova, odabrat će se najinovativniji projekt.

